

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1974/6

Karar Sayısı : 1974/8

Karar Günü : 14/3/1974

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Antalya Asliye 1.Hukuk Mahkemesi.

İTİRAZIN KONUSU : 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) sayılı tarifenin III. bölümünün 2 sayılı fıkrasının (a) bendini Anayasanın Başlangıç Bölümüyle 12. maddesine aykırı gören mahkeme Anayasanın değişik 151. maddesine dayanarak Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.

I-Olay :

Antalya Asliye 1. Hukuk Mahkemesinde birtakım süs eşyasının geri verilmesi, olmazsa değeri 69.000 liranın tahsili istemi ve 12.11.1973 günlü dilekçe ile açılıp, bu mahkemenin 1973/1723 esas sayısını alan davanın 25.2.1974 günlü duruşması sırasında, davacı vekili dosya içinde bulunan vekâletnamedeki yetkiye dayanarak davadan feragat ettiklerini bildirmiş ve duruşma tutanağına geçirilen bu beyanını okuyup imzalamıştır. Davalı, feragat nedeniyle davanın reddedilmesini istemiştir. Mahkeme, feragat nedeniyle davanın reddine ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) sayılı tarifenin III. bölümünün 2 sayılı fıkrasının (a) bendi uyarınca harç alınmasına karar verilmesi gerektiğini açıkladıktan sonra, davada uygulanacak olan bu hükmü Anayasanın Başlangıç Bölümüyle 12. maddesine aykırı gördüğünden, Anayasanın değişik 151. maddesine dayanarak Anayasa Mahkemesine başvurulmasına ve duruşmanın başka güne bırakılmasına karar vermiştir.

II-İnceleme :

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca 14.3.1974 gününde yapılan toplantıda ilk inceleme raporu, Antalya Asliye 1. Hukuk Mahkemesinin 1.3.1974 günlü, 1973/1723 sayılı yazısına bağlı 25.2.1974 günlü gerekçeli kararı ve ekleri, iptali istenen Yasa kuralı, Yasanın geçirdiği değişiklikler ve konu ile ilişkisi bulunan öteki metinler okunduktan sonra, niteliğine göre, işin başka güne bırakılmasına yer görülmeyle, gereği görüşülüp düşünüldü.

Antalya Asliye 1.Hukuk Mahkemesi, bakmakta olduğu davada 492 sayılı Harçlar Kanuna bağlı (1) sayılı tarifenin III. bölümünün 2 sayılı fıkrasının (a) bendini uygulayacağından söz ederek bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmuş bulunmaktadır.

2.7.1964 günlü, 492 sayılı Harçlar Kanuna bağlı (1) sayılı tarifenin kimi hükümleri 10.8.1970 günlü, 13575 sayılı Resmi Gazetede yayınlanıp o gün yürürlüğe giren 29.7.1970 günlü, 1318 sayılı Finansman Kanununun 105. maddesiyle değiştirilmiştir. Yapılan değişiklikler arasında dava ve ilâm harcı başlığını taşıyan A-III. bölümünün 2 sayılı maktu harç başlıklı fıkrasının a,b ve c bentleri de gösterilmiş bulunmaktadır (Beşinci Tertip Düstur-Cilt 9-İkinci Kitap: sayfa 2649,2650).

Esas Sayısı : 1974/6
Karar Sayısı : 1974/8

Mahkeme 492 sayılı Kanuna bağı 1 sayılı tarifinin 1318 sayılı Kanunun 105. maddesiyle değişik A-III. bölümünün 2 sayılı fıkrasının (a) bendinden söz etmemektedir. Tarifinin 10.8.1970 gününde değiştirilerek yürürlükten kalkmış eski kuralının Anayasaya uygunluk denetiminden geçirilmesini istediği apaçık ortadadır. Özel bir durum ve neden bulunmadıkça yürürlükte olmayan bir yasa kuralının Anayasaya uygunluk denetiminden geçirilmesi düşünülemez.

Olayda böyle bir durum ve neden yoktur. (a) bendinden III/2 sayılı fıkranın eski ve yeni metinlerde aynı olmasının ise, bu fıkranın tümünün değiştirilmiş bulunması karşısında işin itirazın kapsamı dışında kalan yeni metin yönünden incelenebileceği yolunda bir görüşe hukuki değer kazandırması olanaksızdır.

V-Sonuç :

İtiraz konusu kural 29.7.1970 günlü, 1318 sayılı Kanunun 105. maddesiyle değiştirilerek yürürlükten kaldırılmış ve Anayasaya uygunluk denetiminden geçirilmesi için özel bir neden de bulunmamış olduğundan itirazın reddine 14.3.1974 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Muhittin TAYLAN	Avni GİVDA	Kemal BERKEM
Üye	Üye	Üye
Şahap ARIÇ	İhsan ECEMİŞ	Ahmet AKAR
Üye	Üye	Üye
Ziya ÖNEL	Abdullah ÜNER	Kâni VRANA
Üye	Üye	Üye
Ahmet KOÇAK	Muhittin GÜRÜN	Lütfi ÖMERBAŞ

Esas Sayısı : 1974/6
Karar Sayısı : 1974/8

Üye

Şevket MÜFTÜGİL

Üye

Nihat AKÇAKAYALIOĞLU

Üye

Ahmet H.BOYACIOĞLU